

# JÑA 'A YO PPOSU TEXE YE TE'E NUYO KANRA A XESE NE XOÑIJOMU

## PJØRØ

Panrúji k'ú mara mimiji na joo texe yo nte'e in dya ra chunji, numa so'o k'ú ra mamúji k'ú ri chjekoji texezgoji.

Panrúji k'ú ma dya ri pjechiji texto yo jña'a nuyo nrра pjosú ye nte'e, nudyama so'o k'ú ra potr'úji yo in Kjuarma; ngek'ua nesta nura mbaraji k'ú ye nte'e, ma sájá kja ne xoñi jomú, na kjuana k'ú rambesi nura zí'i, ra so'o mamú nu in jña'a ñeje ra eme nu K'inchi angeze.

Panrúji k'ú nuyo jña'a yo pjosú ye nte'e ximi nesta ra k'uatr'ú kja xiskuama, ngek'ua dya ra chu'unji.

Panrúji k'ú nesta ra mimi na jo'o texto ye tr'ajñiñi.

Panrúji k'ú yo jñiñi ye jmurú kja nu tr'angumú a xoñijomú, o dyúsúji ye jña'a kja naja xiskuama, jango mamú yo nrра pjosú yo nte'e ñeje mamú k'ú yo b'ezo ñe ye nrrixo chjetroji, kjana xits'iji k'ú ra mbox k'úji nura jok'úji jango ri mimiji nu padya.

Panrúji k'ú nuyo nrrajñiñi yo o jmurúji kja nu tr'angumú kja xoñijomú, ngek'ua ra mbosúji texto yo b'ezhi ñeje yo pjosú ye nte'e.

Panrúji k'ú nu k'inchijiyo nu pjosú yo b'ezo nrра na kjuana ngek'ua ra dyatraliyo.

Nu jmunte nu tr'angumú mamú

Nu Jña'a yo Pjosú Texe ye Te'e nuyo Kánra a xese ne Xoñijomú ngeje k'uatr'ú k'ú yo jñiñi ra mimiji na jo'o, ngek'ua ye nte'e ñeje yo ngumú nesta k'ú ra mbara yo, ga kjaba ra so'o ra jichi texto yo d'ieb'e panrúji, k'ú nuzgoji ri chjekoji ra jandaji na jo'o yo in kjuarmaji yo na mimi yo nañ'io e jñiñi.

## PEZHE D'AJA (1)

Texe yo nte'e chjetrroji, angezeji ximi xo'oji ñeje k'inchiji, nesta ra ngara na jo'o k'o dyaja e nte'e.

## PEZHE YEJE (2)

Texe yo nte'e chjejutrjoji nza kja ga mamú kja na Xiskuamana, zo yo dyaja b'ezo ri nañ'io yo in nze'e, zo ri nrixo, zo ri nañ'io nu in jña'a, o ye eme nu mizhokjimi, o yo dya yo pesi.

Ximi, dya so'o nu ra juantrjoji ye nte'e nuyo kja dadyo e ts'ibepji, o na mimi nu juemetrjo e jñiñi zo ri na nojo o ri ts'ik'etrjo.

### **PEZHE JÑI'I (3)**

Texe yo b'ezo o nrrixo so'o ra ngara ñeje ra nok'ú ximi ra mbosúji.

### **PEZHE NZIYO (4)**

Dyakjo soo ra yab'úji o ra zad'úji, nzakja ga xits'iji nu xiskuamana.

### **PEZHE TS'ITS'CHA (5)**

Dyakjo soo ra dye'eji, nudya yo dya nan jo'o.

### **PEZHE ÑANTO (6)**

Texe yo nte'e, jango nzhodú, dya so'o ra ngontr'úji kja pjorú.

### **PENZHE YENCHO (7)**

Chjetroji texe kja xiskuama yo pjozkúji, texezgoji ra soo ra mboxk'úji nzakja ga xits'iji na kjuamana.

### **PEZHE JÑINCHO (8)**

Texe b'ezo o nrrixo pesi yo mboste kja xiskuama, nujua jango ra ts'apúji yo orú, nzakja nu kjuama yo ri pesigoji ye Me'bonrro.

### **PEZHE NZHINCHO (9)**

Dya kjo soo ra zúrúji o ra ngontr'úji kja pjorú.

## **PEZHE D'YECH'A (10)**

Texe b'ezo o nrrixo soo ra mbosúji, k'ú ga chjetroji jango ga dyátr'apúji nu jojña'a, nzakja na mamú nu xiskuama, nu ximi nesta ra xorú ye b'ota.

## **PEZHE D'YECH'A D'AJA (11)**

1. Texe b'ezo o nrrixo so'o k'ú ra mbosúji ma jyasúji k'ú pjekjo o ts'a, ximi nesta ra jñanrra yo dyant\_ e jango ga pjendioji.
2. Dyz kjo soo ra jyásáji nuyo dya o ts'a, ga kjaba mamú yo jñagoji ñeje nuna xiskuamana. Ximi dya kjo pje nrri ra ts'apúji ma pjekjo o mbonú.

## **PEZHE D'YECH'A YEJE (12)**

Dya kjo soo pjekjo ra ma xipjiji kja in nzumú, yo in nte'\_e o jango na mimi nuyo nguechjene. Texe yo b'ezo o nrrizo soo ra mbosújima.

## **PEZHE D'YECH'A A JÑI'I (13)**

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra nzhodú o ra jyábá in ngumú jango nee angeze.
2. Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra mbedye jango nee angeze, kja ra nzhogú ma nee.

## **PEZHE D'YECH'A NZIYO (14)**

1. Ma jod'úji, texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra jyod'ú kjo ra mbosú, kja jñiñi jango ra nee.
2. Nudya nu mboxte, dya kjo soo ra nguatú, ma d'a nte'\_e pjekjo o ts'a, ngeje nu mamú na ngumú xoñi jomú.

## **PEZHE D'YECH'A TS'ITS'CHA (15)**

1. Texe b'ezo o nrrixo nesta d'a mejomú.

2. Dya kjo soo k'ú ra ngupúji nu mejomú nu o juanú, o ra nee ra mbot'úpú.

### **PEZHE D'YECH'A ÑANTO (16)**

1. Ya b'ezo ñeje ye nrrixo, ma a ma te'eji, soo k'u ra chjuntúji in dya kjo so ra mamú k'ú iyo, ga kjaba ra mbesiji yo neeji, zo ra nguarú nu chjuntú.
2. Ngetrjo ma ra nee yo tr'ii nuyo ra chjuntú soo k'ú ra ts'ajima.
3. Nu chjuntú ngeje nu nrra pjosú nuyo jñiñi ngek'ua nesta k'ú xira mbosújidyayo.

### **PEZHE D'YECH'A YENCHO (17)**

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra mbes'i na ts'ik'e jomú o na punkjú.
2. Dya kjo soo ra nrrenbijji in jomú.

### **PEZHE D'YECH'A JÑINCHO (18)**

Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra ngichi yo ra nee, k'ú ra ma kja nits'imi nu ra juajnú; ximi soo k'ú ra pot'ú nu in nits'imi o mizhokjimi, zo ri d'ats'e o ri kjuleji, pa ra jichiji, ra ts'aji ñeje ra jandaji.

### **PEZHE D'YECH'A NZHINCHO (19)**

Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú mamú yo k'inchi, nudyanu ximi pjosú ngek'ua dya kjo pje ra xipji ma ra mamú nuyo ngichi angeze nujua jango ra nee.

### **PEZHE DYOTE (20)**

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra jumrú ko yo dyaja e nte'e.
2. Dya kjo soo k'ú ra nrrutr'ú kja yo jmurú.

### **PEZHE DYOTE D'AJA (21)**

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra juajnú nuyo in xota kja in jñiñi, ra ts'ase o ra o kjokjo ra nrrágá.
2. Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ximi ra juanúji angeze ngek'ua ra ts'a e sota kja in jñiñi.
3. Nunu ra mamá nu jñiñi ngejedyanu na kjuanú, ngek'ua ga kjaba ma ra juanúji yo jmu, soo nu ra tsaji jango ga neeji angezeji.

## PEZHE DUOTE YEJE (22)

Texe b'ezo o nrrixo nujua na mimi kja d'a jñiñi soo k'ú ra mimi na jo'o, ga kjaba nu jñiñi jango o te'e, ximi nesta nu ra mbosú angeze ngek'ua dya kjo ra chunb'i ximi nesta ra unu b'epji, in ra jyábá e ngumú jango ra ma eñe.

## PEZHE DYOTE JÑI (23)

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra pepji, ximi soo nu ra juajnú jango nee k'ú ra pepji ngek'ua ra nrro na jo'o.
2. Texe b'ezo o nrrixo, dya nesta ra juanúji, ngek'ua ra ngontr'úji yo merio.
3. Texe b'ezo o nrrixo yo pepji, nesta ra nrroji na jo'o, ga kjaba ra so'o ra unú k'ú ra zi'i yo in te'e, ximi ra mbosú nu i jñiñi ma ra b'ezhi.
4. Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra jmurúji jango na pepji ngek'ua ra pjendio yo nrra pjosúji.

## PEZHE DYOTE NZIYO (24)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra soya, in ra ts'a nu ra nee, ximi ra pezheji yo zúnú ma pepji kjana ra ngontr'úji ma ra soya.

## PEZHE DYOTE TS'ITS'CHA (25)

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra mimi na jo'o, nu nrra ra mbosú yo in te'e, nu nesta ra dyátr'á, nu ra ñoñúji, nu ra jye'e b'ito, nu in ngumú ñeje texto yo

nrra b'ezhi; ximi soo k'ú ra mbosúji ma dya ri pepji, ma ri sodye, ma pjekjo ri so'o, ma ri d'ase, ma a ri pale o ma otrjo k'ú ri ju'u pa ra mimi.

2. Nuyo nana ñeje yo ts'itr'i ngeje yo nrra nesta k'ú ra pjosúji. Texto yo kja ts'ilele nuyo sii in tara o iyo, ximi chjetroji kja yo dyaja.

## PEZHE DYOTE ÑANTO (26)

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra xorú. Nu xorú dya ra ngontr'ujinu ma ngeje k'ú kja pjúrújitrjo. Nu xorú ne pjúrú ngeje nu na kjuana. Kjana yo dyaja ye a nooji ri ts'a texeyoji; ma ra neji ra nguarúji nu xonpute o dyate ra chjetroji kja textoji ma a nrroji.
2. Nu xorú ngeje nu kja n'ú texe yo nte'e ra jonteji ximi kja k'u ra mimi na jo'o nza kja kjuarmaji; ra ts'a nu k'inchi ñeje k'ú dya ra chu'u yo jñiñi ñeje ra mimi na jo'o yo te'e ye jñatroji ximi ra pjomú yo kja nu ngumú yo pjosú texe ye jñiñi yo kánkrá a xese nu xoñijomú.
3. Nuyo tara soo k'ú ra juajnú pjembe yo xorú yo ra jichiji yo in chi'i.

## PEZHE DYOTE YENCHO (27)

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra juajnú yo nrra mamú k'ú ra mbos'ú k'ú ra mbara nuyo b'úb'úji kja jñiñi, ga kjaba na kjuana k'ú ran teji.
2. Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra nrro merio o ra mbaraji ma dyopjú e b'epji, nu dyopjú angeze.

## PEZHE DYOTE JÑINCHO (28)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'ú ra mamú jango nee k'ú ra mimi kja in jñiñi o kja xoñijomú nzakja ga mamú kja na xiskuamana.

## PEZHE DYOTE NZHINCHO (29)

1. Texe b'ezo o nrrixo panrú k'ú nu in jñiñi ngeje nu nrra nesta ngek'ua ra mbesi yo nesta.

2. Nu nra nestaji nge k'ú ra kjaji yomasi ri neeji, texe e nte'e nesta k'ú ra ts'a yo mamú nu skuama ga kjanu ra mbarú ja ga mimi in jango ga ne'e yo in dyojuí ñeje ga jñanrrú na jo'o texto yo járá a xes'e nu xoñi jomú.
3. Nudyayo nrра pjosú ye nte'e dya soo, k'ú ra kjaji ma dya ri panrúji nu mamú nu ngumú nu pjosú ye nte'e yo kánrá a xese nu xoñi jomú.

### PEZHE JÑITE (30)

Nu xiskuamana so'o k'ú ra ts'a texto yo jñiñi yo járá a xese nu xoñijomú o ye nte'e, ngek'ua ra soo ra ts'aji ye ts'ibepji nu ra mbosú texe ye te'e nza kja ga mamú na xiskuamana.